

BOSNA I HERCEGOVINA
REPUBLIKA SRPSKA
VRHOVNI SUD REPUBLIKE SRPSKE
Broj: 71 0 P 113217 14 Rev
Banjaluka, 17.5.2016. godine

Vrhovni sud Republike Srpske u vijeću sastavljenom od sudija, Darka Osmića kao predsjednika vijeća, Davorke Delić i Jadranke Stanišić, kao članova vijeća, u pravnoj stvari tužioca, S.B. iz Š., 230 V., zastupane po punomoćniku M.K., advokatu iz B., protiv tužene N.L. iz B., ..., zastupane po punomoćniku N.B., advokatu iz B., radi iseljenja i predaje u posjed stana, odlučujući o reviziji tužiteljice protiv presude Okružnog suda u Banjaluci broj 71 0 P 113217 13 Gž od 12.9.2014. godine, na sjednici održanoj dana 17.5.2016. godine, donio je

PRESUDU

Revizija se odbija.

Odbija se zahtjev tužiteljice za naknadu troškova revizionog postupka.

Odbija se zahtjev tužene za naknadu troškova sastava odgovora na reviziju.

Obrazloženje

Prvostepenom presudom Osnovnog suda u Banjaluci broj 71 0 P 113217 11 P od 29.3.2013. godine odbija se tužbeni zahtjev tužiteljice kojim je tražila da se obaveže tužena da iseli iz jednosobnog stana u B., ..., na drugom spratu i da navedeni stan preda u posjed tužiteljici, slobodan od stvari i lica tužene, kao i da se tužena obaveže da joj nadoknadi prouzrokovane troškove parničnog postupka, a sve ovo u roku od 30 dana od dana donošenja presude, pod prijetnjom izvršenja.

Obavezuje se tužiteljica da tuženoj nadoknadi troškove parničnog postupka u iznosu od 1.050,00 KM, sve u roku od 30 dana od dana donošenja presude pod prijetnjom prinudnog izvršenja.

Drugostepenom presudom Okružnog suda u Banjaluci broj 71 0 P 113217 13 Gž od 12.9.2014. godine žalba tužiteljice je odbijena i prvostepena presuda potvrđena.

Odbijen je zahtjev tužiteljice za naknadu troškova sastava žalbe u iznosu od 1.125,00 KM.

Odbijen je zahtjev tuženog za naknadu troškova sastava odgovora na žalbu.

Blagovremenom revizijom drugostepenu presudu pobija tužiteljica iz razloga povrede odredaba parničnog postupka i pogrešne primjene materijalnog prava, s prijedlogom da se revizija usvoji, pobijana presuda preinači i usvoji tužbeni zahtjev u cjelosti uz obavezu tužene da joj nadoknadi troškove postupka.

U odgovoru na reviziju tužena predlaže da se revizija odbije.

Revizija nije osnovana.

Predmet spora u ovoj parnici je zahtjev tužiteljice da se naloži tuženoj iseljenje iz stana bliže opisanog u izreci prvostepene presude i vraćanje u posjed tužiteljici, uz naknadu troškova parničnog postupka

Tužiteljica zahtjev temelji na tome da je živjela u zajedničkom domaćinstvu sa svojom tetkom M.B., koja je bila nosilac stanarskog prava na tom stanu, te da je tužiteljica poslije njene smrti (10.01.2001. godine) nastavila voditi upravni postupak za vraćanje u posjed stana, a po osnovu rješenja Ministarstva za ... RS, Odsjek B. (u daljem tekstu: OMI) od 22.12.2004. godine kojim je utvrđeno da je S.B. nosilac stanarskog prava na predmetnom stanu poslije smrti M.B. i da joj se dozvoljava vraćanje u posjed stana, tužiteljica je 04.03.2005. godine uvedena u posjed predmetnog stana. Dalje navodi da je 01.09.2008. godine saznala da je tužena nepoznatog dana neovlašteno uselila u predmetni stan, pa tužbu podnosi na osnovu odredbe člana 131. stav 1. Zakona o stvarnim pravima („Sl. glasnik RS broj: 124/08, 54/09, 58/09 i 95/11, u daljem tekstu: ZSP), kao kvalifikovani držalac stana koji ima jači pravni osnov od tužene.

Na osnovu izvedenih dokaza i rezultata cjelokupnog postupka, prvostepeni sud je utvrdio da je ODJP GS nosilac prava raspolaganja i davalac na korištenje stana koji se nalazi u B. u ..., drugi sprat; da je M.B. tetka tužiteljice, na dan 30.04.1991. godine, tj. 01.04.1992. bila nosilac stanarskog prava na predmetnom stanu; da je M.B. umrla u B.1 10.01.2001. godine, a da je prethodno podnijela zahtjev OMI B. za vraćanje u posjed stana; da predmetni stan sada koristi tužena; da je rješenjem OMI od 29.01.2001. godine utvrđeno da je M.B. nosilac stanarskog prava u stanu u B., ..., stan broj 7 (sadašnja adresa stana ...) koji je vlasništvo GS B. i dozvoljeno joj je vraćanje stana u posjed, te je tim rješenjem privremenom korisniku D.L. (suprugu tužene) utvrđen prestanak prava privremenog korištenja stana i naloženo da stan vrati u posjed nosiocu stanarskog prava; da je po žalbi GS OMI odbio zahtjev S.B. za vraćanje u posjed potraživanog stana; da je po njenoj žalbi OMI rješenjem od 22.12.2004. godine poništio rješenje od 05.09.2003. godine, te ponovo utvrdio da je S.B. nosilac stanarskog prava na predmetnom stanu poslije smrti M.B. i da joj je dozvoljeno vraćanje u posjed stana; da je po tom rješenju tužiteljica 04.03.2005. godine uvedena u posjed predmetnog stana; da je po tužbi D.L. presudom Okružnog suda u Banjaluci uvažena tužba i poništeno rješenje OMI od 22.12.2004. godine, nakon čega je u ponovnom postupku zaključkom OMI od 25.10.2006. godine odbačen zahtjev S.B. za vraćanje predmetnog stana; da je po žalbi S.B. na navedeno rješenje OMI dana 11.01.2007. godine poništio navedeni zaključak od 25.10.2006. godine; da je tokom 2007, 2008. i 2009. godine vođen upravni postupak u ovoj stvari, te rješenjem OMI od 09.11.2011. godine odbijen zahtjev tužiteljice za vraćanje predmetnog stana u posjed, a da je tužiteljica 16.02.2012. godine podnijela tužbu Okružnom sudu Banjaluka u upravnom sporu radi poništenja rješenja od 23.01.2012. godine (kojim je odbijena njena žalba) i da u upravnom sporu po tužbi tužiteljice još nije odlučeno.

Kod takvog stanja činjenica prvostepeni sud zaključuje da iz iskaza saslušanih svjedoka (stanara u ulaza u kojem se nalazi stan – S.P.,L.M. i Lj.Đ.), kao i svjedoka koji su saslušani pred organom uprave čije su izjave sadržane u rješenju OMI broj 05-0505-02-02-1102/99 od 02.07.2009. godine, proizilazi da je tužiteljica u predmetnom stanu živjela sa svojom tetkom u vrijeme svog školovanja tj. pohađanja srednje škole i studiranja od 1987. do 1991. godine, da je stan napustila zajedno sa tetkom 1993. godine i otišla sa područja B. i RS, da su vođeni upravni postupci po zahtjevu nosioca stanarskog prava M.B., a nakon njene smrti postupak je nastavila tužiteljica, te da je konačnim rješenjem OMI odbijen zahtjev tužiteljice za povrat stana, da tužiteljica nije aktivno legitimisana da traži predaju u posjed predmetnog stana iz razloga što nije stekla svojstvo člana porodičnog domaćinstva nosioca stanarskog prava iz člana 6. stav 2. Zakona o stambenim odnosima, pa sudi tako što odbija zahtjev tužiteljice pozivajući

se na odredbu člana 7. i 123, u vezi sa članom 126. Zakona o parničnom postupku („Službeni glasnik RS“ broj 58/03, 85/03, 74/05, 63/07, 49/09, u daljem tekstu: ZPP), te odredbe člana 127, 128. i člana 131. ZSP.

Odlučujući o žalbi tužiteljice drugostepeni sud nalazi da tužiteljica prema stepenu srodstva sa nosiocem stanarskog prava nema svojstvo člana njenog porodičnog domaćinstva iz odredbe člana 6. stav 2. Zakona o stambenim odnosima ("Službeni list SR BiH" br. 14/84, 12/87 i 36/89, te "Službeni glasnik Republike Srpske" br. 19/93, 22/93, 12/99 i 31/99 – u daljem tekstu ZSO), niti se može se smatrati da je postala član porodičnog domaćinstva nosioca stanarskog prava jer nije živjela sa istim, obzirom da je tužiteljica živjela sa majkom u M.G. gdje je pohađala Osnovnu školu, te da je Srednju školu i Visoko obrazovanje sticala u B., a samo za to vrijeme stanovala kod svoje tetke. Zbog navedenog zaključuje da tužiteljica prema odredbama ZSO nije stekla pravo na sporni stan, pa slijedom toga nije ni aktivno legitimisana da u ovoj parnici traži predaju u posjed predmetnog stana.

Odluke nižestepениh sudova su pravilne.

Tužiteljica traži iseljenje tužene iz predmetnog stana i predaje u posjed istog tužiteljici a na osnovu toga što je stanovala u predmetnom stanu sa njenom tetkom M.B. koja je bila nosilac stanarskog prava i koja je nakon podnošenja zahtjeva Ministarstvu za ... RS za vraćanje u posjed stana, umrla dana 10.01.2001. godine, a tužiteljica preuzela vođenje postupka kod tog organa, te 04.3.2005. godine na osnovu administrativnog izvršenja uvedena u posjed stana u koji je prema njenim tvrdnjama nezakonito i protivpravno uselila tužena, pa traži predaju u posjed stana na osnovu odredbe člana 131. stav 1. ZSP.

Prema odredbi člana 131. ZSP, savjesni držalac individualno određene stvari koji je tu stvar stekao na osnovu pogodnom za sticanje prava svojine i na zakonit način (pretpostavljeni vlasnik) ima pravo da zahtjeva vraćanje stvari od savjesnog držaoca kod koga se ta stvar nalazi bez pravnog osnova, ili po slabijem pravnom osnovu, s tim da treba da dokaže činjenice na osnovu kojih se pretpostavlja njegova svojina u vrijeme oduzimanja državine, kao i da je stvar koju zahtjeva u državini tuženog. Tužilac prema navedenoj odredbi treba dokazati pretpostavljenu svojinu (umjesto prava svojine), koja je po kvalifikovanosti i po kvalitetu bolja od državine tuženog (jer se imalac jačeg osnova može koristiti pretpostavkom svojine), kao i da dokaže činjenice na osnovu kojih se ta svojina pretpostavlja, odnosno mora dokazati pravni osnov državine. Pretpostavka svojine djeluje samo u odnosu na tuženog i nema apsolutno dejstvo.

Kako pravni osnov i kvalitet državine tužiteljica zasniva na odluci donesenoj u upravnom postupku kod OMI, na osnovu koje je 2005. godine uvedena u posjed stana, ne može se, suprotno prigovorima tužiteljice iznesenim u reviziji, zanemariti činjenica da je u tom postupku, u vrijeme podnošenja tužbe (budući da tužiteljica ne zna vrijeme oduzimanja državine), tužiteljicin zahtjev za vraćanje stana u posjed odbijen rješenjem OMI od 09.11.2011. godine, kao i njena žalba rješenjem drugostepenog upravnog organa od 23.01.2012. godine (koje je konačno u upravnom postupku), te da je podnesena tužba u upravnom sporu odbijena u vrijeme izjavljivanja revizije (kako navodi sama tužiteljica). Zbog toga tužiteljica u vrijeme oduzimanja državine, odnosno podnošenja tužbe, nema kvalitet državine koji bi joj omogućio da u ovoj parnici dokazuje da ima jači pravni osnov od tužene.

Takav kvalitet državine tužiteljica (za sada) nema, jer u upravnom postupku u kome je odlučivano o njenom zahtjevu za vraćanje u posjed stana, koje izvodi iz toga da je bila član porodičnog domaćinstva nosioca stanarskog prava i da joj prema odredbama Zakona o prestanku primjene zakona o korištenju napuštene imovine („Službeni glasnik RS“ broj 16/10) pripada pravo na korištenje tog stana, njen zahtjev je odbijen, a nema ni odluku kojom je utvrđeno njeno pravo na trajno i nesmetano korištenje predmetnog stana shodno odredbi člana 21. ZSO. Samo takav pravni osnov u konkretnom slučaju je pretpostavka svojine iz člana 131. ZSP i omogućava njegovom imaoocu legitimaciju za podnošenje tzv. publicijanske tužbe, pa su iz tog razloga pravilno nižestepeni sudovi izveli zaključak da tužiteljica nije aktivno legitimisana u ovoj parnici.

Iz navedenih razloga, odlučeno je kao u izreci na osnovu odredbe člana 248. ZPP.

Kako je revizija tužiteljice odbijena, odbijen je i zahtjev za naknadu troškova sastava revizije u iznosu od 1.125,00 KM, na osnovu odredbe člana 397. stav 1. ZPP.

Zahtjev tužene za naknadu troškova sastava odgovora na reviziju je odbijen, jer sastav odgovora nije bio nužan za dalje vođenje parnice u smislu odredbe člana 387. stav 1. ZPP.

Predsjednik vijeća
Darko Osmić

Za tačnost otpravka ovjerava
Rukovodilac sudske pisarne
Amila Podrašćić